

ATILIN OSMEH JE NAŠ ZAJEDNIČKI USPEH I ZAJEDNIČKA SREĆA

Dragi prijatelji,

Nedavno sam upoznala Atilu, širokog osmeha koji zrači pozitivnom energijom. Ovo je njegova životna priča.

Atila je rođen s teškim oštećenjem svih ekstremiteta i bilo je pitanje da li će preživeti. Roditelji su ga ostavili u subotičkom Domu za decu ometenu u razvoju "Kolevka", gde je kategorisan kao teško mentalno nedovoljno razvijena osoba. Tu je proveo tri godine, a zatim je prebačen u Dom za lica ometena u razvoju Kuline gde je živeo punih 6 godina. Majka ga je posećivala samo dok je bio u prvom domu, otac ga nikad nije video.

Sticajem srećnih okolnosti, zbog reorganizacije domova, 2008. godine Atila je враћen u subotičku "Kolevku" i tu počinje novo poglavlje njegovog života. Zaposleni u Domu otkrivaju da je i fizički i mentalno razvijen iznad svih očekivanja i tek od tog trenutka počinju da intenzivno rade s njim. Šest godina kasnije, zaključeno je da je Atila umereno mentalno nedovoljno zreo i 1. septembra 2010. godine on polazi u prvi razred Škole za osnovno i srednje obrazovanje "Žarko Zrenjanin" u Subotici. Tada je imao 11 godina. Uporedno s polaskom u školu, smešten je u hraniteljsku porodicu i dobio ličnog pratioca. Posle par meseci, prebačen je u školu u Bečeju i tada se konačno uključuje u redovni obrazovni sistem.

Ceo kolektiv – i nastavnici i učenici i roditelji – pripremljeni su na Atilino uključivanje u školu. Izvršene su i neophodne fizičke promene u školi:

postavljena je rampa za kolica, uklonjeni pragovi, Atili je obezbeđen poseban sto.

Zahvaljujući svojoj neiscrpanoj pozitivnoj energiji, ogromnoj snazi volje i požrtvovanom radu svih u bečejskoj školi "Zdravko Gložanski", kao i podršci koju je dobio od drugova i drugarica, Atila ubrzano uči da piše, mnogo razgovetnije govori i učestvuje u svim školskim aktivnostima ravnopravno sa ostalim učenicima iz odeljenja. Danas ima 18 godina i završava 7. razred osnovne škole. Koliko je ovakva sredina učinila dobrog za Atilu, toliko je i Atila doneo dobrog svom okruženju. Učenici u školi kažu da je odličan drug, a njegova razredna prepričava da joj je jedna mama iz odeljenja rekla da je

ubeđena da će njena čerka zahvaljujući Atili biti bolji čovek kad odraste.

Upoznavši Atilu, osećam se bogatije. Srećna sam što podrška UNICEF-a razvoju inkluzivnih politika daje opljilje rezultate - vodi ka ostvarenju cilja da svako dete dobije kvalitetno obrazovanje i bude ravnopravni član zajednice. Veliko HVALA svima vama koji prepoznajete naš rad, što ste posvećeni deci i što zajedno sa nama doprinosite da se svako dete razvija i napreduje i ima i veru u budućnost.

Atilin osmeh je naš zajednički upeh i zajednička sreća.

Jadranka Milanović

Jadranka Milanović vodi sektor za komunikacije i odnose sa javnošću u UNICEF-u u Srbiji. Ovaj posao obavlja od 1999. godine.

Diplomirala je engleski jezik i književnost na Univerzitetu u Sarajevu, a magistrirala novinarstvo na Univerzitetu u Beogradu. Vodila je sektor za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu, a potom radila u različitim odeljenjima Ujedinjenih nacija. Bila je stipendista Fulbrajtovog programa za visoko obrazovanje.

Ponosna je što je deo tima koji pomaže deci i porodicama da ispričaju svoje priče koje doprinose da se uvažavaju bogastva različitosti i da se stvara inkluzivno okruženje i društvo u kojem svako dete može da razvije sve svoje potencijale i ostvari svoja prava.

NAJBOLJI ROČETAK

„Ništa u životu ne treba podrazumevati i prepušтati slučaju. Na minimalne promene treba reagovati. Postoje stručne službe koje imaju odgovore na sva naša pitanja, i treba pričati o svim problemima.“ Tako Zdenka Grozdanović, majka dvoje dece iz Leskovca, počinje priču o borbi koju vodi sa mlađim sinom Markom.

Marko ima dve i po godine. Veselo je, ali miran, nenametljiv. On ne govori.

Kada je prošle godine krenuo u vrtić, razlika između njega i ostale dece, postala je još vidljivija, priča Zdenka.

„U tom periodu do 18 meseci dolazi do zastoja u govoru, u smislu da to što je već naučio i uradio više nije ni ponavljaо. Mislimo smo, možda je on drugaćiji tip deteta, možda je prostо takvo детe, možda je... Uvek nađete neko opravdanje.“

Savetovalište, nova nada

Krajem marta, Marko i mama prvi put, po savetu vaspitača i logopeda u vrtiću, odlaze u Razvojno savetovalište u okviru leskovačkog Doma zdravlja. Zatim odlaze svake nedelje, dva puta, po pola sata. Prvi rezultati bili su vidljivi posle mesec dana.

Marko je izgovorio svoje prvo, smisleno, DA.

On nije jedini kome Razvojno savetovalište u Leskovcu pomaže. Godišnje 2.000 dece i njihovih porodica dobije podršku. Svake godine 200 nove dece uđe u program.

Roditelji, najčešće u periodu od rođenja do treće godine života, primete probleme u govoru i motorici. Najvažnije je da odmah reaguju i potraže pomoć, jer je to od krucijalnog značaja za dalji razvoj deteta.

„Razvojna savetovališta su praktično prvi korak suočavanja roditelja sa činjenicom da njihovo dete ima problem u razvoju. I to je, čini mi se, najteži korak. Mi smo tu da razgovaramo sa njima, da suzbijemo njihove strahove a da razvijemo njihove snage kako bi oni postali terapeut svom detetu i kako bi postali naš saradnik. Dakle, da razvijemo nadu, da govorimo o perspektivama, o budućnosti, o mogućnostima, o snagama koje njihovo dete ima“, kaže psiholog Snežana Stojanović Plavšić, koja u Savetovalištu radi više od 30 godina.

Nova energija uz pomoć UNICEF-a

Zahvaljujući programu saradnje UNICEF-a i Ministarstva zdravlja, koji podrazumeva edukaciju stručnjaka o razvoju u ranom detinjstvu, obuku pedijatara, pedijatriskih i patronažnih sestara,

zdravstvenih radnika i romskih zdravstvenih medijatorki, Savetovališta u 23 Doma zdravlja u Srbiji danas su opremljena po meri deteta.

Saradnja sa JKP „Infostan“ i JKP „Informatika“

Zahvaljujući jednokratnim donacijama građana Beograda i Novog Sada putem uplatnica koje su dobili uz mesečne račune za komunalne usluge JKP „Infostan“ Beograd i JKP „Informatika“ Novi Sad, uspešno smo prikupili 2.3 miliona dinara i time omogućili nabavku neophodne medicinske opreme i pomoćnih sredstva za podsticajnu negu beba u jedinicama intenzivne nege, kao i edukaciju zdravstvenih radnika iz oblasti razvojne neonatalne nege. Zahvaljujemo JKP „Infostan“ i JKP „Informatika“, kao i svim građanima koji su podržali naš rad svojim donacijama.

Препоруке за родитеље/старатеље о развоју детета

НОВОРОЂЕЊЕЧЕ ОД РОЂЕЊА ДО 1. НЕДЕЉЕ	ОД 1. НЕДЕЉЕ ДО 6 МЕСЕЦИ	ОД 6 МЕСЕЦИ ДО 9 МЕСЕЦИ	ОД 9 МЕСЕЦИ ДО 12 МЕСЕЦИ	ОД 12 МЕСЕЦИ ДО 2 ГОДИНЕ	ОД 2 ГОДИНЕ И СТАРИЈЕ
ИГРАЊЕ Омогућите вашој беби да гледа, слуша, слободно покреће руке и ноге и да вас додирује. Нежно умирујте, милујте и држите своје дете. Контакт кожа на кожу је добар.	ИГРАЊЕ Омогућите вашем детету да гледа, слуша, осећа, да се слободно покреће и да вас додирује. Полако померајте разнобојне предмете тако да дете може да их види и додирне. Примери играчака: звучка, висеће играчке.	ИГРАЊЕ Дајте вашем детету чисте и безбедне предмете из домаћinstva да их држи, удара по њима и баца их. Примери играчака: кутије са поклопцима, металне шерпице и кашике.	ИГРАЊЕ Сакријте дететову омиљену играчку испод покривача или кутије. Пратите да ли може да је пронађе. Играјте се скривања лица шакама ("сада га видиш - сада га не видиш").	ИГРАЊЕ Дајте вашем детету предмете које може да слаже једне на друге и да их ставља у кутије и вади из њих. Примери играчака: стављање предмета један у други и њихово слагање, кутија и штипальке.	ИГРА Помозите вашем детету да броји, именује и упоређује ствари. Направите једноставне играчке за своје дете. Примери играчака: предмети различитих облика и боја коју могу да се разворставају, табле за креду или магнете и слагалице.
КОМУНИКАЦИЈА Гледајте бебу у очи и примијете јој. Право време за то је док дојите. Чак и новoroђенче види ваше лице и чује ваш глас.	КОМУНИКАЦИЈА Смешкајте се и смејте се са вашим дететом. Подстичите комуникацију тиме што ћете имитирати звуке или покрете ваше бебе. Причајте јој.	КОМУНИКАЦИЈА Одговарајте на звуке и интересовања вашег детета. Изговарајте дететово име и гледајте да ли реагује.	КОМУНИКАЦИЈА Говорите вашем детету имена ствари и људи. Покажите детету како да каже одређена ствари рукама, на пример "па, па". Пример играчке: лутка која има лице.	КОМУНИКАЦИЈА Постављајте детету једноставна питања. Одговорите на покушаје вашег детета да прича. Показујте му/јој и причајте о природи, сликама и предметима. Пример играчке: сликовнице.	КОМУНИКАЦИЈА Подстакните дете да разговара и одговорајте на његова/њена питања. Учините га/је причама, песмама и играма. Разговарајте о сликама и книгама. Пример играчке: сликовнице.

RAZVOD I GLAS DETETA

© UNICEF Srbija/Miloš Bičanski

„Razvod je traumatičan za sve nas, naročito za decu, jer moraju da se opredеле da li će živeti sa mamom ili sa tatom. Moj bivši suprug insistira da deca svedoče na sudu o tome sa kim žele da žive posle razvoda. Posebno insistira da izjavu u суду да наš desetogodišnji sin, iako su psiholozi Centra za socijalni rad uočili da je dete zbunjeno i uplašeno i da otac vrši veliki pritisak na njega. Mislim da zbog toga naše dete neće iskreno govoriti pred sudijama“, kaže Dragana, majka dvoje dece iz centralne Srbije, koja se posle 20 godina bračnog života razvodi od supruga.

Draganina priča potvrđuje činjenicu da su deca često žrtve sukoba njihovih roditelja u brakorazvodnim parnicama. Istovremeno, ona pokazuje koliko je složen zadatok stručnih radnika iz centara za socijalni rad i sudija da procene želje i stvarne potrebe deteta prilikom donošenja odluke kom će roditelju dete biti povereno posle razvoda. Zakon nalaže da to uvek bude u najboljem interesu deteta, koje bez obzira na uzrast ima pravo da se izjasni kod kog roditelja želi da živi.

U svim sporovima u kojima se odlučuje o starateljstvu nad decom, konačnu odluku donose

sudovi. U tome im pomažu centri za socijalni rad koji daju mišljenje o konkretnim porodičnim odnosima. Mišljenje stručnjaka iz centara za socijalni rad – psihologa, pedagoga i socijalnih radnika ima veliki uticaj na odluku suda, budući da stručni radnici ove institucije procenjuju porodične okolnosti i želje i potrebe deteta.

Međutim, istraživanje o položaju deteta u građanskim sudskim postupcima u Srbiji pokazalo je da u komunikaciji između cenatara za socijalni rad i sudova izostaju važne

informacije za utvrđivanje najboljeg interesa deteta. S jedne strane dešava se da sudije ne postave centrima važna pitanja o konkretnoj porodičnoj situaciji, kao na primer da li dete trpi nasilje u porodici, dok s druge strane, centri za socijalni rad sudovima daju uopštene nalaze tako da sudije nemaju jasan uvid, što im otežava doношење odluke.

Kako bi se unapredila saradnja centara za socijalni rad i sudova u građanskim sudskim postupcima koji se tiču prava i interesa deteta, UNICEF je izradio set praktičnih uputstava za rad namenjen sudijama i socijalnim radnicima. To su jasne instrukcije za njihov budući rad koji bi trebalo da doprinesu unpaređenju prakse. Ovo predstavlja deo jednog šireg, trogodišnjeg projekta za unapređenje prava deteta kroz jačanje sistema pravosuđa i sistema socijalne zaštite, koji sprovodi UNICEF u partnerstvu sa Ministarstvom pravde i Ministarstvom za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Republike Srbije, zahvaljujući finansijskim sredstvima koje je obezbedila Evropska unija.

„Te smernice su značajne jer sadrže sva pitanja na koje Centri za socijalni rad treba da odgovore

sudu, a s druge strane olakšavaju sudijama da se obuče kako da postupaju s decom kada učestvuju u sudskom postupku – bilo u ulozi stranke, svedoka ili umešača“, smatra Zorana Delibašić, sudija Apelacionog suda u Beogradu.

Svi postupci u kojim učestvuju deca, od brakorazvodnih do parnic za zaštitu od nasilja u porodici smatraju se hitnim, ali neretko traju duže nego što bi trebalo. Smernice za rad trebalo bi da doprinesu i da građanski sudski postupci koji se tiču prava i interesa deteta budu efikasniji.

Dokument možete preuzeti na sledećoj internet adresi: http://www.unicef.rs/wp-content/uploads/2016/09/Smernice_za_ucesce_deteta_u_gradjanskim_sudskim_postupcima-1.pdf

BESPLATNA PRAVNA POMOĆ

U okviru projekta „Jačanje sistema pravosuđa i socijalne zaštite kako bi se unapredila dečija zaštita u Srbiji“, UNICEF je obezedio pružanje besplatne pravne pomoći u slučaju kršenja prava deteta u oblasti obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite.

Projekat je započeo 2014. godine, uz finansijsku podršku Evropske unije, u saradnji sa Ministarstvom pravde i Ministarstvom za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja.

Nevladina organizacija Centar za prava deteta je angažovana kao partner u delu projekta koji se bavio unapređenjem kapaciteta postojećih pružalaca besplatne pravne pomoći u oblasti prava deteta. Tako je organizovana stručna obuka za zainteresovane predstavnike udruženja građana i opštinskih pravnih službi.

„Svaki trening je sadržao i teorijski i praktičan deo. Na kraju treninga smo sve ono što smo naučili i usavršili mogli da primenimo na praktičnim primerima. Recimo, saznao sam da u konkretnom slučaju podnošenja prigovora od strane deteta, kada je u pitanju savetovanje pacijenata, gde smo konstatovali da

maloletno dete, mlađe od 15 godina, može da potpiše prigovor. Dakle, ne mora to da učini samo zakonski zastupnik,“ kaže Boris Stupar, iz službe besplatne pravne pomoći i prava pacijenata Opštine Kikinda.

„Kada sam dobila poziv za ovu specijalističku obuku od Centra za prava deteta, mogu slobodno da kažem da sam imala malo saznanja o porodičnim odnosima i nasilju nad decom.

Treninzi su mi pomogli, pre svega da ja sebe osiguram da, kada mi dođe stranka, bez obzira o kom se pravnom problemu radi, budem sigurnija u sebe i u onome što ću ih uputiti za dalje postupanje,“ kaže Vesna Stepanović koja radi u službi besplatne pravne pomoći Opštine Kuršumlija.

Ona ističe da je nakon završene obuke obišla institucije i škole u Kuršumliji, podelila im materijale i brošure i obavestila ih da ubuduće mogu da joj se obrate u slučaju da je nekom detetu potrebna pravna zaštita.

„Mogu da kažem da su me predstavnici institucija jako lepo dočekali, da oni uopšte nisi ni znali da postoji služba besplatne pravne pomoći u našoj lokalnoj samoupravi,“ napominje Vesna Stepanović.

Pružaoci usluge besplatne pravne pomoći u oblasti prava deteta iz cele Srbije, 36 organizacija i službi pravne pomoći, formirali su neformalnu Mrežu na internet platformi, gde svakodnevno razmenjuju informacije i iskustva.

PARTNERSTVO UNICEF-A I VOJVODANSKE BANKE

Vojvođanska banka postala je član Kluba prijatelja UNICEF-a, čime je započeta strateška saradnja ove dve institucije na stvaranju boljih uslova za rast i razvoj dece u Srbiji. Početak partnerstva obeležen je zajedničkom posetom Michel Saint-Lota-a, direktora UNICEF-a u Srbiji i Marinosa Vathisa, predsednika Izvršnog odbora Vojvođanske banke Zdravstvenom centru Novi Sad i SOS Dečijem selu u Sremskoj Kamenici, koje UNICEF podržava.

U okviru ove saradnje, Banka je svojim klijentima omogućila da postanu redovni donatori UNICEF-a i priključe se Klubu prijatelja naše organizacije. Građani koji imaju račun u Vojvođanskoj banci već sada mogu da potpišu trajni nalog i da, svakoga meseca bez provizije, preusmeravaju željena sredstva za podršku programima UNICEF-a u Srbiji. Aktiviranje ove usluge je besplatno i moguće na šalterima banke ili u nekom od tržnih cenatara u kojima se nalaze punktovi UNICEF-a.

„Veoma sam srećan kada vidim da se naši partneri, kao što je Vojvođanska banka, pridružuju Klubu prijatelja UNICEF-a. Promene u korist dece možemo da ostvarimo jedino kada su svi akteri ujedinjeni – da se za svako dete obezbedi najbolji početak života, da se za svako dete obezbedi dostupnost inkluzivnom obrazovanju i da se svakom detetu omogući odrastanje u bezbednom i stimulativnom porodičnom okruženju“, izjavio je Michel Saint-Lot, direktor UNICEF-a u Srbiji.

Predsednik Izvršnog odbora Vojvođanske banke, Marinos Vathis, izrazio je veliko zadovoljstvo zbog početka saradnje sa UNICEF-om. On je istakao da ove dve institucije povezuju duge tradicije, posvećenost ostvarenju dugoročnih ciljeva i snažan princip održivosti koji primenjuju u svakodnevnom poslovanju.

© UNICEF Srbija

„Deca su članovi porodica naših zaposlenih, članovi zajednice u kojoj poslujemo. Oni su naši budući kadrovi i poslovni lideri. Generacije koje tek dolaze oblikovaće budućnost našeg poslovanja, ali i naših privatnih života. Bankarski sektor ima veliki posredan i neposredan uticaj na njih. Zbog toga je naša obaveza da pomognemo u stvaranju uslova u kojima svako dete može da razvije sve svoje potencijale i izgradi „bolje sutra“ za svakoga od nas“, istakao je gospodin Vathis.“

PORUKA NAŠEG REDOVNOG DONATORA

Kada na frizeru, gde mi pored opomena za dijetu, стоји i magnet sa porukom "Osmeh je najčešće što možeš da dobiješ i da daš", podseti me da postoje i druga zadovoljstva u životu a jedno od lepsih je da uputim i primim mnogo dečijih osmeha, zahvaljujući UNICEF-u.

Jedna od najdubljih čovekovih potreba je – da daje. Na taj način čovek se povezuje sa drugima, pruža deo sebe kako bi pomogao. Bez razmišljanja o tome da li će se to vratiti i u kojoj meri.

Moje opredeljenje da se posvetim davanju u korist dece je prirodno. Deca su naš živi resurs, naša budućnost, oni čuvaju naše nasleđe i svedoče o nama samima. Žalosno je da su, često najugroženija grupa i da usled spoja različitih okolnosti, ne mogu da ostvare svoja osnovna prava: pravo na život, ime, život u porodici, mišljenje, zdravlje, obrazovanje, igru, odmor, zaštitu od ekonomskog eksplatacije, zaštitu od svih oblika fizičkog ili mentalnog nasilja.

© UNICEF Srbija/Nebojša Babić

UNICEF je moj izbor. Prirodno je da birate uspešne i pouzdane. Tokom 70 godina, sa vidljivim rezultatima rada u korist dece, čast mi je da doprinesem boljom promociji i da pruzim podršku UNICEF-ovim aktivnostima u našoj zemlji.

Znaci mi što sam deo organizacije koja se svakodnevno bori da svako dete u Srbiji pod jednakim uslovima ostvari svoja prava. Zato se osećam dobro što moja mesečna donacija UNICEF-u doprinosi deci da se kvalitetnije leče, da idu u vrtić, da dobiju kvalitetnije obrazovanje, da budu u porodičnom okruženju koje ih podstiče a budu srećni u životu.

Naš čuveni pisac, Duško Radović, rekao je jednu veliku istinu: „Naše malo, može biti nečije mnogo“. Važno da to nikad ne zaboravimo i da umemo da prepoznamo.

Nebojša Babić, član Kluba prijatelja UNICEF-a

„WANNAGIVE: JER JE TUĐA SREĆA I MOJA SREĆA“

U okviru inicijative koju sprovode magazin WANNABE i UNICEF, „Wanna Give - jer je tuđa sreća i moja sreća“, poznate ličnosti govore o značaju altruirzma, humanosti i važnosti redovnog doniranja. Razgovarali smo sa zvezdam serije „Vojna akademija“, Tamarom Dragičević i Bojanom Perićem

Tamara Dragičević otkrila je ko je njen inspiracija za dobra dela. „Mene najviše inspiriše moja čerka, još uvek ne svojim delom, ali svojim postojanjem. Sve se pojača kada imas svoje dete. To je dodatna motivacija za sve. Humanitarno delovanje, naročito kada su deca u pitanju, znači da nema čekanja i nema dileme. Svi treba da pomognu koliko mogu.“

Tamara kaže da je jako bitno da se sve javne ličnosti uključe u humanitarne akcije zbog motivacije onih ljudi koji ih prate, ali i kako bi podigli svest o bitnosti humanosti i pomaganja drugima. Upravo je to cilj kampanje „Wannagive: jer je tuđa sreća i moja sreća“.

„Važno je da svi ljudi učestvuju u humanitarnim akcijama i doniraju na različite načine sredstva za ljudi kojima je pomoći potrebna. Pomoći drugima

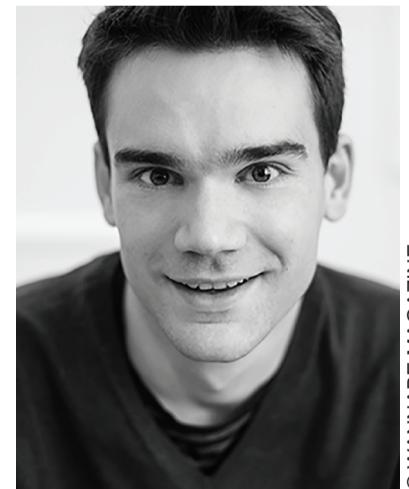
i podstićati druge da pomognu je lepša strana života pod okom javnosti“, kaže popularna glumica Tamara Dragičević u video priči kojom poziva sve građane da se priključe Klubu prijatelja UNICEF-a.

Boki Perić, poznat po svom učešću u brojnim humanitarnim akcijama, rekao je kako je moguće da svi udruženi možemo da napravimo promenu: „Uvek sam uz diskrete heroje koji u miru i tišini svojeg doma učine nešto malo. I ova kampanja pokazuje da svačije malo može da napravi puno.“

Kao zvezda serije „Vojna akademija“ svestan je činjenice da ima veliki uticaj na mlade među kojima je veoma popularan.

„Bitno mi je što dajem primer mlađim ljudima i podstičem ih na ispravno razmišljanje ne samo o sebi već i o drugima“, rekao je Boki Perić.

„Davanje nije privilegija bogatih, već svih svesnih ljudi“, poručio je Boki i pozvao sve da se priključe Klubu prijatelja UNICEF-a.

© WANNABE MAGAZINE